

ที่ พร ๐๐๒๓.๔/ ๖ ๑๓๙

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๕๐๐๐

๑๔ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาของศาล กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๐๔๑ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘

ด้วยกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือแจ้งกำกับว่า หากมีกรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ที่กำหนดไว้ว่าในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดให้หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือให้ได้รับชำระค่าเสียหายไม่เต็มตามจำนวนที่ฟ้องร้องและพนักงานอัยการผู้ว่าคดีมีความเห็นว่าไม่สมควรอุทธรณ์หรือฎีกาให้เจ้าของคดีอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกครั้งแล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ หากกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรยุติจะแจ้งให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์ สมบุญโต)
ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบและเรื่องร้องทุกข์
โทร/โทรสาร ๐-๕๕๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๑๓ และ ๒๕

ญน

๒๗/๒๕๕๘
ก) ๒๓.๑๑.๕๕

116

๙ ส.ค. ๒๕๕๘

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๐๔๑

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๖ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาของศาล กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดชลบุรี และจังหวัดเพชรบูรณ์)

อ้างอิง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เสนอสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอกให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบ กรณีนายวิทยา บุรณทอง พนักงานจ้างทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ขับรถยนต์ฉุกเฉินของเทศบาล หมายเลขทะเบียน กค-๕๒๙๖ เพชรบูรณ์ ไปปฏิบัติหน้าที่แล้วประสบอุบัติเหตุรถเฉี่ยวชนกับรถยนต์โดยสารปรับอากาศ ไม่ประจำทางของบุคคลภายนอก เป็นเหตุให้รถยนต์ฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้าและรถยนต์โดยสารปรับอากาศไม่ประจำทางของบุคคลภายนอกได้รับความเสียหายทั้งสองคัน และกรณีนายสมศักดิ์ ทองทิพย์ ลูกจ้างประจำ เทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ได้ขับรถยนต์ดับเพลิงของเทศบาลเมืองชลบุรี หมายเลขทะเบียน บย-๘๓๘๗ ชลบุรี ไปปฏิบัติหน้าที่แล้วประสบอุบัติเหตุรถเฉี่ยวชนกับรถยนต์ของบุคคลภายนอก เป็นเหตุให้รถยนต์ของบุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย ส่วนรถยนต์ดับเพลิงของเทศบาลเมืองชลบุรี ไม่ได้รับความเสียหาย ซึ่งในกรณีดังกล่าวบุคคลภายนอกได้เป็นโจทก์ฟ้ององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้า และเทศบาลเมืองชลบุรีเป็นคดีแพ่งต่อศาลชั้นต้น และศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสองแห่งชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกทั้งสองคดี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสองแห่งก็ได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นแล้วและแพคดีทั้งสองแห่ง แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ฎีกา

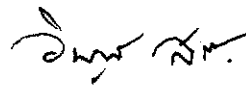
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณากรณีดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่า ประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้าและเทศบาลเมืองชลบุรีไม่ได้ฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์โดยไม่ได้อุทธรณ์เห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน นั้น เป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๗ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ที่กำหนดไว้ว่าในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือให้ได้รับชำระค่าเสียหายไม่เต็มจำนวนตามที่ฟ้องร้อง และพนักงานอัยการผู้ว่าคดีมีความเห็นที่ไม่สมควรอุทธรณ์หรือฎีกาให้เจ้าของคดีอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกครั้ง แล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ หากกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรยุติจะแจ้งให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไปและให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด รมัจะระวังมิให้เกิดกรณีเช่นนี้อีก

/กระทรวง...

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วขอให้จังหวัดกำกับและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ทุกแห่งในเขตพื้นที่ถือปฏิบัติในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาของศาล ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๗ แจ้งตามหนังสือ
กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติ
เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยเคร่งครัด พร้อมทั้ง
แจ้งผลการดำเนินให้ทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิบูลย์ สงวนพงศ์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๓๕-๖
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๓๖

ที่ มท 0313.6/ว 2092

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท. 10200

1 กรกฎาคม 2540

เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง 1. หนังสือกรมการปกครอง ค่วนมาก ที่ มท 0305/ว 02 ลงวันที่ 2 มกราคม 2540
2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0318/ว 4202 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2538
3. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0312/ว 543 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2535
4. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0412/ว 1721 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2532
5. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0407/ว 569 ลงวันที่ 25 เมษายน 2532
6. หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 8792/2504 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2504
7. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 3201/2504 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2504

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 ชุด
2. แบบสัญญาับสภาพหนี้ และสัญญาค้ำประกัน กรณีซดใช้เป็นเงิน จำนวน 1 ชุด
3. แบบสัญญาับสภาพหนี้ และสัญญาค้ำประกัน กรณีซดใช้หรือซ่อมแซมทรัพย์สิน จำนวน 1 ชุด

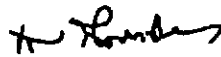
ตามที่กรมการปกครอง ได้จัดส่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาเพื่อทราบและแจ้งให้ทำการปกครองจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และราชการส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดด้วย (อ้างถึงหมายเลข 1) นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อยและไม่เกิดความสับสน จึงเรียนมาเพื่อแจ้งให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกหน่วยได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยเคร่งครัด ดังนี้

1. ยกเลิกหนังสือกระทรวงมหาดไทยตามที่อ้างถึงหมายเลข 2-7 ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2539 และเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ ให้ถือปฏิบัติโดยใช้หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ดังมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 1-3

2. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ขณะนี้ กระทรวงมหาดไทยกำลังร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย กรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก พ.ศ.... ในขั้นนี้ จึงให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ถือปฏิบัติ ตามในหมวด 2 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยอนุโลม ทั้งนี้ ข้อความใดที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ขอแสดงความนับถือ

(นายสวัสดิ์ สงสัมพันธ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

โทร. (02) 2432193, 2414588

โทรสาร (02) 2415646

หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

1. ขั้นตอนรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

1.1 ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า และให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และรายงานให้จังหวัดทราบทันที

1.2 กรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้าเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบ และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ต้องหาต้องชดใช้ แล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบทันที

2. การตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดให้มีจำนวนไม่เกิน 5 คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแห่งนั้นหรือหน่วยงานอื่นตามที่เห็นสมควร (เฉพาะในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้แต่งตั้งปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบลร่วมเป็นกรรมการด้วย) ทั้งนี้ต้องดำเนินการแต่งตั้งภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับทราบรายงานความเสียหาย

3. กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ต้องเสนอผลการพิจารณาต่อหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ภายใน 60 วัน ถัดจากวันที่ประธานกรรมการฯ ทราบคำสั่งแต่งตั้ง แต่ถ้าพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขออนุญาตหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เพื่อขยายเวลาดำเนินการได้อีกไม่เกิน 30 วัน

ถ้าคณะกรรมการฯ ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จในระยะเวลาตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการฯ รายงานเหตุที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จเพื่อขอขยายเวลาดำเนินการ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งขยายเวลาได้อีก 2 ครั้ง ๆ ละไม่เกิน 30 วัน

ในกรณีทุจริตให้คณะกรรมการฯ พิจารณาว่าผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือที่ควบคุมเจ้าหน้าที่กระทำทุจริตนั้นทุกระดับทั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบในกรณีดังกล่าวด้วย

4. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ อย่างน้อยจะต้องมีรายละเอียดดังนี้

- (1) สาเหตุที่เกิดความเสียหาย
- (2) จำนวนหรือมูลค่าของความเสียหาย
- (3) ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหาย

(4) ความรับผิดชอบที่ต้องรับผิดชอบแต่ละคนต้องชัดใช้

(5) สรุปความเห็นของคณะกรรมการ

5. การวินิจฉัยสั่งการของหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ

เมื่อได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ แล้วให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ วินิจฉัยสั่งการภายใน 15 วัน ดังนี้

5.1 ถ้าเห็นว่าผลการพิจารณายังไม่สมบูรณ์หรือยังไม่อาจชี้ขาดได้ ให้สั่งการให้คณะกรรมการฯ ทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม และให้คณะกรรมการฯ รับผิดชอบการให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับทราบคำสั่ง

5.2 วินิจฉัยสั่งการว่าผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ส่งคำวินิจฉัย และสำเนาการสอบสวน พร้อมกับสรุปผลการสอบสวนของคณะกรรมการฯ ให้กระทรวงการคลัง ภายใน 7 วัน นับแต่วันวินิจฉัยสั่งการพร้อมกับส่งสำเนาสรุปผลการสอบสวนของคณะกรรมการฯ และการวินิจฉัยสั่งการของหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ ภายใน 15 วัน

6. การดำเนินการภายหลังส่งสำเนารายงานการสอบสวน

6.1 กรณีที่กระทรวงการคลังแจ้งผลการสอบสวนมาให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทราบ และหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เห็นชอบด้วย ให้สั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลังโดยดำเนินการออกคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบชำระค่าสินไหมทดแทน หรือฟ้องคดีต่อศาลอาญาให้ขาดอายุความ 1 ปี นับแต่วันที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ แจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบ พร้อมรายงานจังหวัดและกระทรวงมหาดไทยด้วย

6.2 กรณีที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีความเห็นแย้งกับความเห็นของกระทรวงการคลังให้ส่งผลการตรวจสอบของกระทรวงการคลังและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้กระทรวงมหาดไทยภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับการตรวจสอบจากกระทรวงการคลัง และเมื่อได้รับทราบผลการวินิจฉัยของกระทรวงมหาดไทยให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ดำเนินการออกคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบชำระค่าสินไหมทดแทนหรือฟ้องคดีต่อศาลอาญาให้ขาดอายุความ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 10 วรรคสอง พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการต่อจังหวัดและกระทรวงมหาดไทย

6.3 กรณีที่กระทรวงการคลังมิได้แจ้งผลการตรวจสอบมาให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อนอายุความ 2 ปีสิ้นสุด (นับจากวันที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ วินิจฉัยสั่งการตามข้อ 5.2) ไม่น้อยกว่า 1 ปี ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีคำสั่งตามที่เห็นสมควร และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งรายงานจังหวัดและกระทรวงมหาดไทยภายใน 7 วัน นับแต่วันที่มิคำสั่ง

7. การดำเนินคดี

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือให้ได้รับชำระค่าเสียหายไม่เต็มจำนวนตามที่ฟ้องร้องและพนักงานอัยการผู้ว่าคดีมีความเห็นว่าไม่สมควรอุทธรณ์หรือฎีกา ให้เจ้าของคดีอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกครั้ง แล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ หากกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรยุติจะแจ้งให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

8. การชดเชยค่าสินไหมทดแทน

8.1 ในกรณีที่ความเสียหายเกิดแก่เงินให้ใช้เป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียว ภายใน 45 วัน นับถัดจากวันที่รับทราบเป็นหนังสือ

8.2 ในกรณีที่ความเสียหายมิได้เกิดแก่เงินจะดำเนินการดังต่อไปนี้แทนการชำระเงินก็ได้

(1) ชดใช้เป็นทรัพย์สินอย่างเดียวกัน โดยมีสภาพ คุณภาพ ปริมาณ และลักษณะเดียวกันกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายและใช้งานแทนได้เช่นเดียวกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายให้ทำสัญญายินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นทรัพย์สินดังกล่าวภายในเวลาไม่เกิน 3 เดือน

(2) ซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหายให้คงสภาพเดิม ให้ทำสัญญาว่าจะจัดการให้ทรัพย์สินคงสภาพเหมือนเดิมภายในเวลาไม่เกิน 6 เดือน

(3) การชดใช้เป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมบูรณะทรัพย์สินที่แตกต่างไปจาก (1) หรือ (2) ให้ขอความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน

การชดใช้ค่าเสียหายเป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินตาม ข้อ 8.2 ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการตรวจรับตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และต้องทำสัญญาพร้อมกับจัดให้มีผู้ค้ำประกันตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดและในกรณีที่เห็นสมควรจะให้วางหลักประกันด้วยก็ได้ และให้ส่งสำเนาสัญญาและหนังสือค้ำประกันให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยด้วย

9. การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีผู้รับผิดชอบไม่สามารถชดใช้เป็นเงินได้ทั้งหมดภายในคราวเดียว

กรณีที่ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินแต่ไม่สามารถชำระเงินได้ในคราวเดียวอาจยื่นคำร้องขอผ่อนชำระ ให้หัวหน้าฝ่ายบริหาร พิจารณาคำเสนอขอผ่อนชำระ โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังนี้

9.1 ห้ามมิให้ผ่อนชำระเงินกรณีผู้รับผิดชอบชดใช้เงินเป็นผู้กระทำทุจริตหรือต้องโทษคดีอาญาเพราะกระทำทุจริตดังกล่าว

9.2 ผู้รับผิดชอบชดใช้ ซึ่งมีผู้กระทำทุจริต หรือต้องโทษในคดีอาญาให้ผ่อนชำระได้เป็นรายเดือนทุกเดือน ดังนี้

- ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หัวหน้าฝ่ายบริหาร เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ
- ระยะเวลาเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

9.3 การพิจารณาคำขอผ่อนชำระให้พิจารณาโดยยึดถืออัตราผ่อนชำระไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้รายเดือนของผู้ยื่น และให้พิจารณาด้วยว่าผู้รับผิดชอบมีรายได้ 외에เงินเดือนหรือค่าจ้างซึ่งพึงจะได้รับแต่ละเดือน รวมทั้งรายได้ของคู่สมรส ตลอดจนทรัพย์สินอื่น ที่มีในแบบข้อมูลการขอผ่อนชำระนี้และให้หัวหน้าฝ่ายบริหาร ของท้องถิ่น กำหนดจำนวนเงินที่ขอผ่อนชำระตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงรายได้ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพตามฐานานุรูปของเจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบที่บุคคลนั้นมีอยู่ตามกฎหมาย หรือศีลธรรมอันดี และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย

9.4 การผ่อนผันโดยให้ผ่อนชำระการชดใช้เงิน ต้องให้ผู้รับผิดชอบทำสัญญารับสภาพหนี้เป็นหนังสือ ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และให้ผู้รับผิดชอบค้ำประกัน หรือในกรณีที่เห็นสมควรจะให้วางหลักประกันก็ได้ โดยวงเงินหลักประกันต้องมีมูลค่าเท่ากับวงเงินที่ต้องชดใช้ แล้วส่งสำเนาสัญญาพร้อมกับแบบข้อมูลการขอผ่อนชำระให้กระทรวงมหาดไทย กับให้แจ้งผลการผ่อนชำระเงินของผู้รับผิดชอบตามสัญญาให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุก 3 เดือน

9.5 กรณีที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ขาดการผ่อนชำระด้วยสาเหตุใดก็ตาม ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยอย่าให้ขาดอายุความแล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ

10. การปฏิบัตินอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ทำความตกลงกับกระทรวงมหาดไทยก่อนทุกกรณี